

الف) توسعه حسابرسی سیستمی

حسابرسی سیستمی به عنوان سیستماتیک و منظم تعریف می‌شود که هدف آن ارزیابی، تضمین و بهبود امنیت، کارایی و مؤثر بودن سیستم‌های اطلاعاتی است. این فرآیند نه تنها به اطمینان از اطلاعاتی که در دسترس است، بلکه به تجزیه و تحلیل ریسک‌ها و بهبود فرآیندهای کلان سازمان نیز می‌پردازد. با ارزیابی و بهینه‌سازی فرآیندها و سیستم‌های اطلاعاتی، حسابرسی سیستمی به سازمان‌ها کمک می‌کند تا عملکرد خود را بهبود بخشند و به سرعت به تغییرات پاسخ دهند.

دستاوردها:

○ حسابرسی و قطعی سازی ۱۰۰ درصدی اظهارنامه‌های مالیات بر درآمد مستغلات اجاری در حالی که پیش از این یک میلیون اظهارنامه به صورت ممیز محور مورد رسیدگی قرار می‌گرفت. ○ افزایش استفاده از ظرفیت ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم با استفاده از دیتاهای دریافتی مودیان در اجرای ماده ۱۶۹ مکرر که منتج به کاهش انتخاب اظهارنامه‌های اشخاص حقوقی جهت حسابرسی توسط ادارات امور مالیاتی به حدود ۳۰ درصد و صاحبان مشاغل به حدود ۲۰ درصد گردید.

○ محاسبه سیستمی مالیات ساخت و فروش املاک.

○ حداکثر ۴ درصد از پرونده‌های دارای اظهارنامه ارزیابی، توسط ماموران مالیاتی رسیدگی می‌شود.

○ به کارگیری رویکرد حسابرسی سیستمی و کاهش ارجاع پرونده‌ها به ماموران مالیاتی، ضمن کاهش هزینه وصول و افزایش سرعت رسیدگی‌ها و به تبع آن افزایش رضایتمندی مودیان مالیاتی، باعث شده است از ظرفیت زمان ماموران مالیاتی برای رسیدگی مؤثرتر به پرونده‌های بزرگ و یا پرونده‌های مشکوک به فرار مالیاتی و همچنین اجرای قراردادهای رسیدگی استفاده شود.

ب) تولید اظهارنامه پیش فرض مالیات عملکرد صاحبان مشاغل و مالیات بر ارزش افزوده اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل

۱- مالیات عملکرد صاحبان مشاغل:

سازمان امور مالیاتی برای اولین بار در نظام مالیاتی ایران، برای بالغ بر ۳۵ هزار مودی با میزان فروش و درآمد خالص بالای ۱۸ میلیارد تومان که طبق قانون امکان استفاده از ظرفیت محاسبه سیستمی مالیات مقطوع را نداشته‌اند، اظهارنامه پیش فرض بر مبنای داده‌های در اختیار سازمان تهیه نموده که در نهایت بیش از ۱۳/۵ هزار نفر از این تعداد، اظهارنامه پیش فرض خود را تأیید و تسلیم و مبلغ ۵/۸ هزار میلیارد تومان مالیات توسط مودیان موصوف ابراز گردید که در اجرای ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم، اظهارنامه تسلیمی آنها به عنوان اظهارنامه کمریسک تلقی شده و بدون نیاز به حسابرسی توسط ماموران

مالیاتی مورد پذیرش واقع و مالیات ابرازی آن قطعی گردیده است. این اقدام ضمن افزایش رضایتمندی مودیان مالیاتی و ارتقای سطح تمکین داوطلبانه آنان مزایایی را جهت صاحبان مشاغل به شرح ذیل فراهم نمود:

○ سهولت انجام تکالیف مالیاتی و عدم نیاز به ارائه مدارک و اسناد لازم به سازمان امور مالیاتی جهت تشخیص درآمد مشمول مالیات

○ اظهارنامه مالیاتی آنها در اجرای ماده (۹۷) قانون مالیات‌های مستقیم به عنوان اظهارنامه مالیاتی کم ریسک تلقی شده و بدون رسیدگی مورد پذیرش قرار گرفت.

○ برگ قطعی آنها بر مبنای همان اظهارنامه مالیاتی پیش فرض صادر گردید.

○ همچنین اقدام مذکور، با کاهش زمان و هزینه وصول مالیات، تسهیل و تسریع در فرآیندهای رسیدگی، تحقق حسابرسی سیستمی با هدف حذف حسابرسی دستی و کاهش خطای انسانی در محاسبه مالیات، منجر به تحقق درآمدهای مالیاتی گردید.

۲- مالیات بر ارزش افزوده اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل:

○ ۵۰۰ هزار اظهارنامه پیش فرض ارزش افزوده در هر دوره مالیاتی برای اشخاصی که وضعیت آنها در بخش ثبت نام فراخوان شده بود، تولید گردید.

ج) قطعی سازی سیستمی و بدون رسیدگی اظهارنامه‌های مالیات بر ارزش افزوده

○ ۹۱ هزار اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده مربوط به دوره زمستان ۱۴۰۲ بدون رسیدگی و به صورت سیستمی قطعی گردید.

○ قطعی سازی پرونده‌های مالیات بر ارزش افزوده بدون اظهارنامه سال ۸۷ تا ۱۴۰۰ اشخاص حقوقی و ۸۷ لغایت ۱۴۰۲ صاحبان مشاغل با استفاده از ظرفیت ضریب کاهشی

در اجرای بند (ت) تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۳ سازمان امور مالیاتی می‌تواند پرونده‌های مالیاتی سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۴۰۲ که اظهارنامه تسلیم نشده یا قطعی نشده‌اند را با استفاده از حسابرسی سیستمی و ایجاد اظهارنامه برآوردی بر اساس اطلاعات سامانه‌ای، فروش و تراکنش‌های بانکی قطعی کند.

○ مالیات این گونه پرونده‌ها بر اساس قانون بودجه با استفاده از ضریب کاهشی و به نسبت ارزش افزوده ایجاد شده، تعیین گردیده است.

با این اقدام تکلیف قطعیت تعداد کثیری از پرونده‌های مالیاتی که سال‌ها متعادل به عهده سازمان امور مالیاتی و فعالان اقتصادی بوده است، تعیین شده و به سرانجام می‌رسند.

حمایت از کسب و کارهای خرد

تسهیلات تبصره ماده ۱۰۰ قانون

مالیات‌های مستقیم

سازمان امور مالیاتی در راستای حمایت

از کسب و کارهای خرد، حد نصاب تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم را به از ۶ میلیون و ۷۲۰ هزار تومان در سال ۱۴۰۲ به ۱۸ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۳ (حداکثر ۱۵۰ برابر معافیت ماده ۸۴ قانون مالیات‌های مستقیم) افزایش داد که منجر به نتایج زیر گردید:

○ بیش از ۸/۲ میلیون مودی از تسهیلات تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم بهره مند شده‌اند.

○ مالیات مقطوع تقریباً ۷۲ درصد از صاحبان مشاغل برای عملکرد سال ۱۴۰۲ صفر بوده است.

○ مالیات عملکرد مربوط به ۹۴ درصد مشاغل و اصناف بابت عملکرد سال ۱۴۰۲ تا ۲۵ میلیون تومان بوده است.

○ ۵۰ درصد مالیات صاحبان مشاغل تنها از ۱ درصد مودیان دانه درشت وصول گردید.

○ مالیات ابرازی صاحبان مشاغل ۸۳ درصد رشد کرده است.

○ مودیان به سمت پذیرش مالیات مقطوع تعیین شده توسط سازمان مبتنی بر اطلاعات کارکردی ایشان روی آورده‌اند.

۴ صدور و ابلاغ حدود ۸ میلیون اوراق قطعی مالیاتی به فاصله کمتر از ۲ ماه از زمان پایان تسلیم اظهارنامه

در این اقدام سازمان امور مالیاتی ضمن اعتماد به خوداظهاری مودیان مالیاتی بر اساس داده‌های متقن، روند وصول درآمدهای مالیاتی را تسریع بخشید.

این اقدام موجب کاهش نیاز به رسیدگی به پرونده‌های مالیاتی، کاهش هزینه‌های وصول و ارتقای سلامت اداری می‌شود.

نتیجه

در سال ۱۴۰۳، سازمان امور مالیاتی کشور برای اولین بار اقداماتی نوآورانه و مؤثر را به منظور بهبود نظام مالیاتی و افزایش کارایی آن به اجرا درآورد. این اقدامات شامل توسعه فرهنگ سازی مالیاتی برای ارتقای آگاهی عمومی و تشویق به مشارکت داوطلبانه در پرداخت مالیات، توسعه حسابرسی سیستمی جهت تکمیل زنجیره ارائه خدمات مالیاتی فناورانه و افزایش دقت و شفافیت و حمایت از کسب و کارهای خرد با ارائه تسهیلات ویژه صاحبان مشاغل و معافیت‌های هدفمند بوده است.

همچنین، تولید اظهارنامه‌های پیش فرض برای صاحبان مشاغل و مالیات بر ارزش افزوده، همراه با قطعی سازی سیستمی و بدون رسیدگی این اظهارنامه‌ها، برای اولین بار پیاده‌سازی شد که این ابتکارانه تنها در تسریع فرآیندهای مالیاتی و تحقق حقوق حقه دولت مؤثر بوده است، بلکه گام بلندی در جهت هوشمندسازی نظام مالیاتی و ارتقاء عدالت مالیاتی در کشور برداشته شده است.